NN 125/2019 (20.12.2019.), Zakon o vatrogastvu

HRVATSKI SABOR

2486

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O VATROGASTVU

Proglašavam Zakon o vatrogastvu, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 13. prosinca 2019.

Klasa: 011-01/19-01/216
Urbroj: 71-06-01/1-19-2
Zagreb, 17. prosinca 2019.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON O VATROGASTVU

I. OPĆE ODREDBE

Predmet i svrha Zakona

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuje se sustav vatrogastva u Republici Hrvatskoj, a osobito uvjeti i način ustrojavanja vatrogasnih tijela i organizacija na nacionalnoj, područnoj i lokalnoj razini, njihove obveze u području vatrogastva, osnivanje, način upravljanja i djelovanja vatrogasnih postrojbi, radnopravni status profesionalnih vatrogasaca i pravni status dobrovoljnih vatrogasaca, vatrogasne intervencije, prava i obveze kod vođenja vatrogasnih intervencija te zaštita na radu pri vatrogasnim intervencijama, školovanje, osposobljavanje i usavršavanje u sustavu vatrogastva, financiranje vatrogastva na svim razinama te nadzor nad provedbom ovoga Zakona.

(2) Vatrogasna djelatnost je sudjelovanje u provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i tehnoloških eksplozija, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom i tehnološkom eksplozijom, pružanje tehničke pomoći u nezgodama i opasnim situacijama te obavljanje drugih poslova u nesrećama, ekološkim i inim nesrećama, a provodi se na kopnu, moru, jezerima i rijekama.

(3) Vatrogasna djelatnost je neprofitna, stručna i humanitarna djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku.

(4) Vatrogasnu djelatnost obavljaju isključivo vatrogasne postrojbe i vatrogasne organizacije.

(5) Odredbe ovoga Zakona ne primjenjuju se na osnivanje, ustroj i djelovanje vatrogasnih postrojbi u Oružanim snagama Republike Hrvatske i za zaštitu zračnih luka, koje je uređeno posebnim propisom.

Pojašnjenje pojmova

Članak 2.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *član dobrovoljnog vatrogasnog društva* je fizička osoba, učlanjena u dobrovoljno vatrogasno društvo, koja je sukladno svojim sposobnostima i obvezama svrstana u odgovarajuću kategoriju članstva

2. *dobrovoljni vatrogasac* je osposobljeni punoljetni član vatrogasne postrojbe dobrovoljnog vatrogasnog društva, koji udovoljava uvjetima iz ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega za obavljanje poslova dobrovoljnog vatrogasca

3. *dojava* je primitak informacije u nadležni vatrogasni operativni centar o nastalom izvanrednom događaju

4. *intervencijska spremnost* je sposobnost vatrogasne postrojbe da intervenira na određeni izvanredni događaj sukladno vatrogasnom planu

5. *izvanredni događaj* je situacija nastala zbog tehničko-tehnološke ili prirodne nepogode i nesreće za čije saniranje je potrebno žurno djelovanje vatrogasnih snaga

6. *katastrofa* je stanje izazvano prirodnim ili tehničko-tehnološkim događajem koji opsegom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i živote većeg broja ljudi, imovinu veće vrijednosti i okoliš, a čiji nastanak nije moguće unaprijed spriječiti ili posljedice otkloniti djelovanjem svih operativnih snaga sustava civilne zaštite jedinice područne (regionalne) samouprave na čijem je području događaj nastao te posljedice nastale terorizmom i ratnim djelovanjem

7. *koordinacije vatrogasnih zajednica* su Koordinacija Središnje Hrvatske, Koordinacija Istočne Hrvatske, Koordinacija Sjeverozapadne Hrvatske, Koordinacija Dalmacije i Koordinacija Istra, Lika i Primorje

8. *Koordinaciju Središnje Hrvatske* čine Vatrogasna zajednica Sisačko-moslavačke županije, Vatrogasna zajednica Karlovačke županije, Vatrogasna zajednica Zagrebačke županije, Vatrogasna zajednica Bjelovarsko-bilogorske županije i Vatrogasna zajednica Grada Zagreba

9. *Koordinaciju Sjeverozapadne Hrvatske* čine Vatrogasna zajednica Krapinsko-zagorske županije, Vatrogasna zajednica Međimurske županije, Vatrogasna zajednica Varaždinske županije i Vatrogasna zajednica Koprivničko-križevačke županije

10. *Koordinaciju Istočne Hrvatske* čine Vatrogasna zajednica Vukovarsko-srijemske županije, Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije, Vatrogasna zajednica Brodsko-posavske županije, Vatrogasna zajednica Požeško-slavonske županije i Vatrogasna zajednica Virovitičko-podravske županije

11. *Koordinaciju Istra, Lika i Primorje* čine Vatrogasna zajednica Primorsko-goranske županije, Vatrogasna zajednica Istarske županije i Vatrogasna zajednica Ličko-senjske županije

12. *Koordinaciju Dalmacije* čine Vatrogasna zajednica Dubrovačko-neretvanske županije, Vatrogasna zajednica Splitsko-dalmatinske županije, Vatrogasna zajednica Šibensko-kninske županije i Vatrogasna zajednica Zadarske županije

13. *nesreća* je stanje koje osim djelovanja prirodnih sila ili tehničko-tehnoloških čimbenika može biti uzrokovana drugim događajima s posljedicom ugrožavanja zdravlja i života ljudi, imovine, okoliša te kulturnih i drugih dobara

14. *nadležnost u provedbenom smislu* je organizacija preventivne zaštite, organizacija i koordiniranje vatrogasnih natjecanja, vatrogasnih sudaca i suđenja te sudjelovanje u vatrogasnim olimpijadama i suradnja s Međunarodnom zajednicom vatrogasnih i spasilačkih službi (CTIF)

15. *obrazovanje u sustavu vatrogastva* je organizirano stjecanje stručnih znanja, vještina i sposobnosti iz vatrogasne djelatnosti i provodi se sukladno posebnim propisima

16. *osposobljavanje* je stjecanje stručnih znanja, vještina i sposobnosti sa svrhom podizanja spremnosti operativnih snaga sustava vatrogastva. Provodi se za jednu ili manji broj radnih operacija

17. *područje djelovanja* je dio područja jedinice lokalne samouprave na kojem djeluje jedna vatrogasna postrojba sukladno Vatrogasnom planu

18. *područje odgovornosti* je dio ili cijelo područje jedne ili više jedinica lokalne samouprave odnosno područje više jedinica lokalne samouprave na kojem obvezu interveniranja ima vatrogasna postrojba, na temelju Vatrogasnog plana grada, općine, područja, županije, Grada Zagreba odnosno Republike Hrvatske, a sukladno ovom Zakonu i podzakonskim propisima

19. *područna vatrogasna zajednica* je zajednička vatrogasna zajednica, koju mogu osnovati jedinice lokalne samouprave, odlukom predstavničkog tijela, kada na području iste jedinice područne (regionalne) samouprave za to postoji interes

20. *profesionalni vatrogasac* je fizička osoba zaposlena, odnosno raspoređena na radno mjesto na temelju ustrojstvenih akata u javnoj vatrogasnoj postrojbi, profesionalnoj vatrogasnoj postrojbi u gospodarstvu, dobrovoljnom vatrogasnom društvu, vatrogasnoj zajednici općine, grada, područja, županije, Grada Zagreba, Hrvatskoj vatrogasnoj zajednici ili drugoj pravnoj osobi, a udovoljava uvjetima ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega za obavljanje poslova profesionalnog vatrogasca

21. *rad u smjenama* je svakodnevni redoviti rad prema utvrđenom radnom vremenu poslodavca koji se obavlja naizmjenično tijekom tjedna ili mjeseca u prijepodnevnom (I. smjena), poslijepodnevnom (II. smjena) ili noćnom (III. smjena) dijelu dana

22. *rad u turnusima* je rad prema utvrđenom radnom vremenu poslodavca koji se obavlja naizmjenično tijekom tjedna ili mjeseca u smjenama od po 12 sati rada dnevno u ciklusima 12-24-12-48; 12 radnih sati pa 24 sata dnevnog odmora, pa 12 radnih sati pa 48 sati dnevnog odmora

23. *središnja postrojba dobrovoljnog vatrogasnog društva* je ona kojoj je Vatrogasnim planom utvrđeno područje odgovornosti

24. *središnji informacijski-komunikacijski sustav* je sustav koji se sastoji od fiksnih veza, usmjerenih radiorelejnih veza, radiokomunikacija u profesionalnoj pokretnoj mreži (PMR) i komunikacijskih sučelja za komunikaciju s drugim hitnim službama

25. *stručni nadzor* je skup mjera i postupaka koje se provode u svrhu provjere rada vatrogasnih postrojbi i djelovanja vatrogasnih organizacija

26. *tehnološka eksplozija* je eksplozivno izgaranje gorivih plinova, para, maglica i organske prašine u određenoj koncentraciji sa zrakom prilikom čega dolazi do pojave visokih temperatura, udarnog vala i svjetlosti

27. *temeljno osposobljavanje dobrovoljnih vatrogasaca* je stjecanje temeljnih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za operativno djelovanje u sustavu vatrogastva

28. *usavršavanje* je proširivanje dosad stečenog znanja, vještina i sposobnosti za poslove višeg stupnja složenosti

29. *vatrogasac* je zajednički pojam za profesionalnog i dobrovoljnog vatrogasca

30. *vatrogasne aktivnosti* su aktivnosti u funkciji obavljanja vatrogasne djelatnosti koje obuhvaćaju vježbe, školovanja, osposobljavanja, usavršavanja, seminare, sastanke, natjecanja i rad s vatrogasnom mladeži

31. *vatrogasna intervencija* je skup mjera, radnji i postupaka koje provode vatrogasne snage u vremenu od zaprimljene dojave do povratka u vatrogasnu postaju, na temelju zaprimljene dojave ili zapovjedi nadležnog vatrogasnog zapovjednika, zbog nastalog izvanrednog događaja

32. *vatrogasna tehnika* obuhvaća vatrogasna vozila, plovila, letjelice, vatrogasne armature, vatrogasne cijevi i pripadajuću opremu te druge uređaje za gašenje požara i spašavanje unesrećenih koji se koriste uz vatrogasnu tehniku prilikom vatrogasne intervencije

33. *vatrogasne organizacije* su dobrovoljna vatrogasna društva, javne vatrogasne postrojbe, profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu, dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu, vatrogasne zajednice svih razina

34. *vatrogasne postrojbe* su javna vatrogasna postrojba, vatrogasna postrojba dobrovoljnog vatrogasnog društva, profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu, vatrogasna postrojba dobrovoljnog vatrogasnog društva u gospodarstvu, županijska vatrogasna postrojba i intervencijska vatrogasna postrojba, koje neposredno obavljaju vatrogasnu djelatnost

35. *vatrogasne snage* su profesionalni i dobrovoljni vatrogasci te vatrogasna zapovjedništva s pripadajućom vatrogasnom tehnikom

36. *vatrogasni operativni centar* je komunikacijsko središte za prijem dojava o izvanrednim događajima, koordiniranje, vođenje vatrogasnih intervencija, analiziranje i statističko obrađivanje vatrogasnih intervencija, ustrojen na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini

37. *vatrogasni dom* je mjesto namijenjeno obavljanju vatrogasnih aktivnosti te za smještaj vatrogasnih snaga

38. *vatrogasna služba* je javna služba kojom se obavlja vatrogasna djelatnost, a obavlja se profesionalno i dobrovoljno

39. *vođenje* su aktivnosti planiranja, organiziranja, zapovijedanja i nadzora vatrogasnog sustava

40. *vatrogasni početnik* je osoba koja nema stečenu kvalifikaciju vatrogasnog smjera, ali ima stečenu kvalifikaciju razine 4.1. ili 4.2. prema Hrvatskom kvalifikacijskom okviru, a obavlja poslove u vatrogasnoj djelatnosti ili vatrogasnim organizacijama i s kojim će se posebnim ugovorom regulirati međusobna prava i obveze za vrijeme dok traje program obrazovanja / kurikulum za obrazovanje vatrogasaca predviđen ovim Zakonom

41. *zapovijedanje* je oblik vođenja postavljen na principima hijerarhijske nadređenosti i podređenosti u dodjeljivanju zadaća vatrogasnim organizacijama i vatrogasnim postrojbama.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

Promocija vatrogastva

Članak 3.

(1) Dan svetog Florijana je dan vatrogastva i u Republici Hrvatskoj obilježava se 4. svibnja.

(2) Tijekom mjeseca svibnja, u svrhu promicanja vatrogastva i zaštite od požara, provodi se manifestacija »Mjesec zaštite od požara«.

II. USTROJSTVO VATROGASTVA NA DRŽAVNOJ RAZINI

1. Hrvatska vatrogasna zajednica

Članak 4.

(1) Hrvatska vatrogasna zajednica je središnji državni ured nadležan za vatrogastvo, kojem je na čelu glavni vatrogasni zapovjednik.

(2) Glavni vatrogasni zapovjednik odgovoran je Vladi Republike Hrvatske za zakonitost rada Hrvatske vatrogasne zajednice te za opremljenost, organiziranost, osposobljenost i intervencijsku spremnost vatrogasnih organizacija, vatrogasnih postrojbi i vatrogasaca na području Republike Hrvatske.

(3) Vatrogasne zajednice županija i vatrogasna zajednica Grada Zagreba pod nadležnošću su Hrvatske vatrogasne zajednice u operativnom i provedbenom smislu.

(4) Hrvatska vatrogasna zajednica je proračunski korisnik državnog proračuna te se na proračunske procese primjenjuju proračunski propisi.

(5) Hrvatska vatrogasna zajednica:

– izrađuje prijedlog Nacionalne strategije razvoja vatrogastva

– oblikuje vatrogasni sustav Republike Hrvatske

– potiče aktivnosti u pogledu poboljšanja stanja zaštite od požara i provedbe vatrogasne djelatnosti

– izrađuje Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku i upućuje ga u postupak donošenja

– provodi i koordinira provođenje Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku

– izrađuje izvješće o provedbi Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara za Republiku Hrvatsku

– koordinira aktivnosti oko uključivanja vatrogasnih postrojbi u sustav civilne zaštite

– ustrojava državni vatrogasni operativni centar 193

– usmjerava djelovanje vatrogasnih organizacija i vatrogasnih postrojbi u obavljanju vatrogasne djelatnosti te nadzire njihov stručni rad

– sudjeluje u radu međunarodnih vatrogasnih organizacija, zastupa interese vatrogastva na teritoriju Republike Hrvatske, vodi i redovito obnavlja baze podataka, upisnika i drugih podataka koje Hrvatska vatrogasna zajednica prikuplja u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona

– provodi međunarodnu suradnju u području vatrogastva te sudjeluje u radu radnih tijela nadležnih europskih i međunarodnih vatrogasnih organizacija

– donosi upute za provedbu izbora u vatrogasnim zajednicama županija, vatrogasnoj zajednici Grada Zagreba, vatrogasnim zajednicama gradova, općina, područja, dobrovoljnim vatrogasnim društvima i javnim vatrogasnim postrojbama

– organizira vatrogasne aktivnosti

– osigurava središnji informacijsko-komunikacijski sustav

– izrađuje analize vatrogasnih intervencija te predlaže poboljšanja nedostataka utvrđenih analizom

– izrađuje planove nabave vatrogasne opreme i tehnike

– obavlja i druge poslove koji su joj stavljeni u nadležnost zakonom.

Glavni vatrogasni zapovjednik

Članak 5.

(1) Glavni vatrogasni zapovjednik je čelnik Hrvatske vatrogasne zajednice.

(2) Glavnog vatrogasnog zapovjednika imenuje Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog predsjednika Vlade Republike Hrvatske.

(3) Glavni vatrogasni zapovjednik ima zamjenika kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog glavnog vatrogasnog zapovjednika, a na temelju javnog natječaja.

(4) Zamjenik glavnog vatrogasnog zapovjednika je državni službenik koji je za svoj rad odgovoran glavnom vatrogasnom zapovjedniku i Vladi Republike Hrvatske.

(5) Glavni vatrogasni zapovjednik:

– donosi godišnji plan rada

– predlaže financijski plan, projekciju plana rada i financijskog plana za iduće dvije godine

– podnosi financijsko izvješće

– može preuzeti zapovijedanje svakom vatrogasnom intervencijom kada ocijeni da je to potrebno

– vodi vatrogasne intervencije na izvanrednim događajima na kojima sudjeluju vatrogasne organizacije i vatrogasne postrojbe iz dviju ili više županija, uključujući i Grad Zagreb, a izvanredni događaj je zahvatio područje samo jedne županije ili Grad Zagreb

– zapovijeda vatrogasnim intervencijama kada je izvanredni događaj zahvatio područje dvije ili više županija, uključujući i Grad Zagreb

– odgovoran je za provedbu Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku

– odgovoran je za provedbu Plana intervencija kod velikih požara otvorenog prostora

– rukovodi stožerom i zapovjedništvom Hrvatske vatrogasne zajednice

– imenuje i razrješava pomoćnike te voditelja vatrogasnog operativnog centra

– daje suglasnost na zahtjev županijskih vatrogasnih zapovjednika odnosno vatrogasnog zapovjednika Grada Zagreba za uključivanje zračnih snaga za gašenje požara

– daje stručna mišljenja i objašnjenja u primjeni ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona

– pravilnikom propisuje Pravila vatrogasne službe

– pravilnikom propisuje standarde operativnih postupaka te ih implementira u sustav vatrogastva

– sklapa provedbene sporazume iz područja vatrogastva

– obavlja i druge poslova utvrđene ovim Zakonom i Uredbom Vlade Republike Hrvatske.

(6) Glavni vatrogasni zapovjednik operativne i zapovjedne ovlasti iz stavka 5. ovoga članka može odlukom prenijeti na državne službenike s posebnim položajem iz stavka 9. ovoga članka i/ili na županijskog vatrogasnog zapovjednika odnosno vatrogasnog zapovjednika Grada Zagreba.

(7) Glavni vatrogasni zapovjednik odgovoran je za intervencijsku spremnost, opremljenost, organiziranost i osposobljenost vatrogasnih organizacija, vatrogasnih postrojbi i vatrogasaca sukladno Vatrogasnom planu Republike Hrvatske te može zapovjediti svakoj vatrogasnoj postrojbi, odnosno vatrogasnoj snazi da intervenira na izvanrednom događaju na teritoriju Republike Hrvatske i zatražiti pomoć Oružanih snaga Republike Hrvatske.

(8) Glavni vatrogasni zapovjednik je o izdanoj zapovjedi iz stavka 7. ovoga članka dužan obavijestiti zapovjednika vatrogasne organizacije, odnosno vatrogasne postrojbe.

(9) Vlada Republike Hrvatske će uredbom o unutarnjem ustrojstvu Hrvatske vatrogasne zajednice utvrditi posebne položaje na koje se raspoređuju državni službenici zaduženi za zračne snage, logistiku, operativu, priobalje i kontinent.

Predsjedništvo Hrvatske vatrogasne zajednice

Članak 6.

(1) Predsjedništvo Hrvatske vatrogasne zajednice je savjetodavno tijelo, koje čine predsjednici županijskih vatrogasnih zajednica i predsjednik Vatrogasne zajednice Grada Zagreba.

(2) Predsjedništvo Hrvatske vatrogasne zajednice ima predsjednika.

(3) Predsjedništvo Hrvatske vatrogasne zajednice glavnom vatrogasnom zapovjedniku daje mišljenje na:

– godišnji plan rada

– prijedlog financijskog plana

– projekciju plana rada i financijskog plana za iduće dvije godine

– financijsko izvješće.

(4) Predsjedništvo donosi poslovnik o radu kojim se uređuje način biranja predsjednika i druga pitanja od važnosti za rad predsjedništva, skrbi o razvoju i promidžbi vatrogastva na području Republike Hrvatske, organizira i provodi vatrogasna natjecanja te obavlja i druge savjetodavne poslove određene ovim Zakonom.

Vatrogasni stožer Hrvatske vatrogasne zajednice

Članak 7.

(1) Vatrogasni stožer je savjetodavno strukovno tijelo glavnog vatrogasnog zapovjednika, a čine ga glavni vatrogasni zapovjednik, njegov zamjenik, županijski vatrogasni zapovjednici te vatrogasni zapovjednik Grada Zagreba.

(2) Vatrogasnim stožerom rukovodi glavni vatrogasni zapovjednik, a u njegovoj odsutnosti njegov zamjenik.

(3) Vatrogasni stožer:

– sudjeluje u izradi prijedloga propisa koji se donose na temelju ovoga Zakona